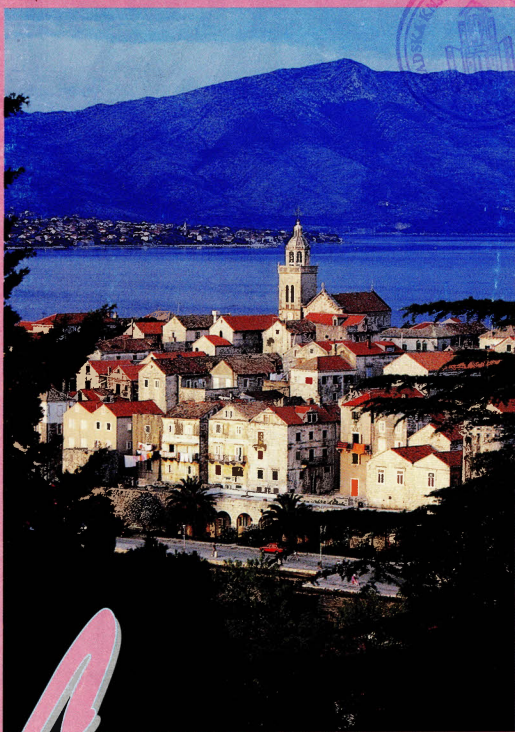
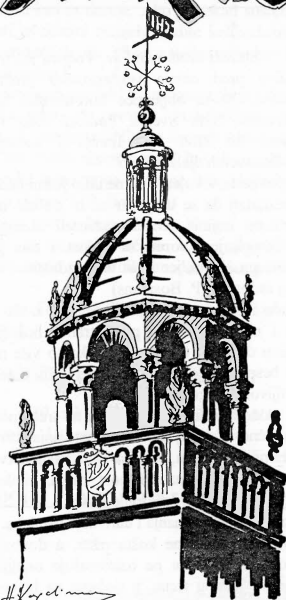

L'antenna su. Marka

LANTERNA SV. MARKA

ISSN 1332-1811

Sv. Todor
broj: 17/2002.

Riječ Vama

Slaveći svetkovinu sv. Todora još uvijek nam je živo pred očima veličanstvena prošlogodišnja proslava 700-te obljetnice korčulanske biskupije i bratovštine Svih Svetih. Ponosni smo i nadasve radosni što smo bili dionici i sudionici ovih "veličanstvenih djela Božjih".

Jer odsječak povijesti, u kojemu uzme dio jedan ljudski život, isuviše je kratak i neznatan da se u njemu ne bi trebale iznalaziti i najmanje mogućnosti po kojima čovjek razveseli samoga sebe i obraduje drugoga. Čovjek je stvoren za radost i ona je "mjera istinskog bogatstva našega života, jer život biva radostan i sretan tek po istinski doživljenoj radosti". (P. Bosmans)

Zašto sve rjeđe i rjeđe susrećemo ljude koji zrače radošću? Dok prolazimo, pa i našim gradom, promatramo lica ljudi i ne možemo se oteti dojmu da su se u nama kud i kamo više nastanile i zabrinutost, i tuga, i bespomoćnost, i razni drugi slični osjećaji nego radost, veselje, susretljivost, blagohotnost, itd.

A moglo bi i može biti drugačije. Zar se ne trebamo radovati što ujutro imamo mogućnost biti svjesni svog postojanja; što možemo shvatiti što znači zelenilo proljeća, toplina ljeta, bogatstvo jeseni, bjelina snijega, plavetnilo neba, uzburkanost mora, sivilo oblaka, svjetlucanje zvijezda, cvrkut ptica, riječ drage osobe...

A pogotovo mogućnost primanja i darivanja osmjeha. P. Faber je lijepo napisao: "Jedan osmijeh ne košta ništa, a donosi mnogo. Obogaćuje onoga koji ga prima, a ne osiromašuje onoga koji ga daruje. Ne traje dulje od jednog trena, a sjećanje na nj ponekad je vječito. Nitko nije tako bogat da bi mu osmijeh bio nepotreban i nitko

nije tako siromašan da ga ne bi mogao dati. Stvara radost u kući; potpora je u poslovanju; osjetljiv je znak dubokog prijateljstva. Jedan osmijeh pruža odmor u umoru, obnavlja hrabrost u malodušnosti; pruža utjehu u žalosti; prirodni je lijek u svakoj patnji. Ali je dobro koje se ne može nabaviti, niti pozajmiti, niti ukrasti; jer osmijeh vrijedi samo u času kad se daruje. Ako ponekad susretnete nekoga tko vam ne uzvratiti očekivani osmijeh, budite velikodušni pa mu darujte svoj osmijeh, jer osmijeh nije nikome toliko potreban kao onome koji ga ne zna dati drugima."

I ne samo osmijeh! "Usta imam za riječ, za dobru riječ na koju drugi čeka, ruke - da pomažu i budu nježne, noge - da pođu na put bližnjemu, k onima koji žive u samoći i hladnoći. A srce imam - za ljubav. Zašto onda nisam sretan? Jesu li mi oči zatvorene, usta puna gorčine, ruke lijene, noge ukočene, srce hladno? Zar ne znam da sam stvoren za radost?" (P. Bosmans)

Dok pred očima imamo lik sv. Todora, mučenika, i dok otkrivamo u njegovim očima i na njegovom licu radost zbog prepoznate sreće u nesebičnom darivanju, poželimo to isto i sebi i drugima.

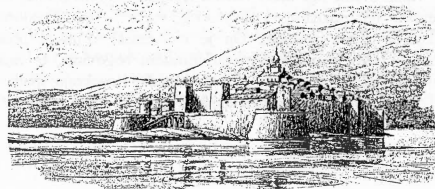
Sveti Todore, upravljaj na dobro svoje Korčulane i sve ljude dobre volje!

Vaš don Marko.

PROGRAM PROSLAVE SV. TODORA

28. srpnja u 19 sati: *VEČERNA I IZLAGANJE KASE SV. TODORA*
29. srpnja u 19 sati: *SVEČANA MISA I PROCESIJA OKOLO GRADA*. Predvodi Mons. Vinko kard. Puljić, vrhbosanski nadbiskup.

SV. TODORE BRANI, ŠTITI I BLAGOSLOVI SVOJ GRAD !

Likovni prikazi sv. Todoru u Korčuli

Sv. Todor već 246 godina okuplja brojne vjernike grada i otoka na svoju svetkovinu 29. srpnja.

Godine 1736. korčulanski biskup Vicko Kosović izmolio je od pape Klementa XII njegovo tijelo da bi udovoljio stoljetnim molbama Korčulana za relikvijama sveca koji bi branio narod od nevolja i kojem bi se utjecali na zagovor.

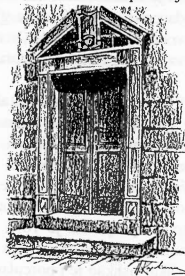
Zbog temeljne važnosti, evo najznačajnijeg dijela teksta, kojim je potvrđena autentičnost relikvija od papinog vikara, kardinala Gaudagnia, koji u prijevodu s latinskog glasi: "Svima i pojedincima, koji će ova naša pisma čitati, čvrstu vjeru dajemo i svjedočimo, da Mi na veću slavu Svemogućeg Boga i njegovih svetaca, darujemo presvjetlom gospodinu Vicku Kosoviću, biskupu Crne Korčule u Dalmaciji, sveto tijelo svetoga Kristova mučenika Teodora, sa staklenom posudom krvi, po nama, a po zapovijedi sv. Oca pape iz groblja Kalistova izvađeno, koje u kovčezić lanenim omotom zamotan, pokriven, dobro zatvoreno i uzicom lanenom crvene boje i pečatom našim potvrđen, ustupismo rečenom biskupu korčulanskom, da bi ga mogao kod sebe valjano zadržati i u bilo kojoj crkvi, oratoriju ili kapeli javnom štovanju vjernika izložiti i smjestiti, u Gospodinu milost udijelismo... U Rimu, u našim odajama, dana 22. veljače 1736."

Kako svetac nije imao vlastitu legendu ni ikonografiju, oboje je preuzeo od poznatoga istoimenog sveca - sv. Teodora iz maloazijskog grada Amazije. On je bio rimski vojnik i potajno kršćanin, a kako je odbio žrtvovati rimskim bogovima, te zapalio poganski hram, bio je osuđen na brojne muke i na kraju spaljen na lomači. To se zbilo u doba cara Maksimilijana 305. / 306. godine.

Vrlo je čašćen na istoku kao glavni zaštitnik bizantinske vojske, ali i kao prvotni zaštitnik Venecije. Prikazuje se kao rimski vojnik ili kao srednjovjekovni vitez.

U Korčuli je sačuvano desetak njegovih prikaza.

Najstariji likovni prikaz nažalost je izgubljen. Nalazio se na kovčegu od posrebreneog drva u kome je poslano tijelo 1736. g. iz Rima. Trebamo ga zamišljati u baroknom stilu kao mladog rimskog vojnika sa zastavom ili mačem u jednoj, a palmom u drugoj ruci. Kovčeg je vrlo jednostavnog oblika te ukrasom od palmi, vitica i cvijeća, a čuva se u Opatskoj riznici.

Najstariji sačuvani lik sveca nalazi se na vrhu srebrnog relikvijara - vaze, s ampulom krvi, kojeg je 1781. u Veneciji nabavio biskup Šimun Spalatin. Čuva se iza glavnog oltara u katedrali. Sv. Todor prikazan je kao mladi rimski vojnik u jednostavnom oklopu. U lijevoj ruci preko grudi drži palmu, desnicom pridržava mač. Preko leđa pada mu plašt, a na glavi ima plitku kacigu.

Najvrijednija cjelina posvećena našem mučeniku je današnji srebrni svečev kovčeg nabavljen od nadžupnika Ivana Zaffrona 1858. u Beču za 600 fiorina. Kovčeg počiva na četiri krilate lavlje noge, a sprijeda kao i straga su dva polja: u prvom je prikazano oružje (štit, mač, koplje, trublja, pojas i kaciga) koje je simbol časti i dostojanstva mučenika, a u drugom polju ukrižene su grane lovora i palme, što su simboli slave i pobjede. Između svega je križ uokviren palmama i s dvanaest zvijezda. Iznad je i natpis na latinskom: "Slavnom mučeniku Todoru, Crne Korčule zaštitniku. Čitav narod." Na bočnim stranama dva su manja polja u kojima je prikazana vinova loza i klasje - simbol Euharistije i zajedništva, a između njih u kružnoj niši kleči anđeo sa

dva manja polja u kojima je prikazana vinova loza i klasje - simbol Euharistije i zajedništva, a između njih u kružnoj niši kleči anđeo sa sklopljenim rukama - simbol molitve i pouzdanja. Na poklopcu je vijenac od hrastova lišća između kojih viri šest anđeoskih glava - simbol postojanosti i nepropadljivosti, koje kruni nebeska slava. Po sredini kovčega, na vrhu, je kipić sveca, klasicistički prikazan kao snažni bradati čovjek u svečanoj odjeći rimskog generala. Na nogama ima sandale, a tijelo mu štiti oklop i pregača od pločica. U lijevoj ruci mu je koplje, a na njemu visi srce - simbol ljubavi i povezanosti s Bogom. Desnicom pridržava štit na kojem je Kristov znak - krizmon (križ sa četiri unakrsne zrake). Preko leđa pada mu plašt, a na glavi mu je svečana kaciga s perjanicom. Ovo vršno djelo klasicizma, stvara dojam raskoši i monumentalnosti. Čuva se u glavnom oltaru u katedrali.

Slijedeći prikaz je lik sveca iz 1891. u tehnici ulja na metalnoj ploči, a katedrali ga je poklonio Todor Pomenić. U neorenesansnoj maniri prikazan je mladi rimski vojnik, s mačem i palmom u ruci. Iza njega otvara se brežuljkasti krajolik. Čuva se u sakristiji katedrale.

Daljnji prikaz se također čuva u sakristiji katedrale, a predstavlja slikanu verziju klasicističkog kipića s kase. Slika je urađena tehnikom ulja na grubljem platnu, a potpisana je 1896. od samoukog slikara A. de Iozzia. U pozadini je zapaljena lomača što upućuje na način mučenikove smrti. Isti slikar oslikao je i porculanski tanjur s prikazom sveca, identično kao i sliku u sakristiji, osim što se u pozadini vide gradske zidine umjesto lomače. Prikaz je potpisan i čuva se u novootvorenom dijelu Opatske riznice.

Najmanji lik sveca nalazi se na medaljonu od pozlaćene mjedi, iskovanom 1898. prigodom proslave prve stogodišnjice prijenosa tijela sv. Todora. Lik je zapravo reljefna verzija kipića s kovčega, a čuva se u Opatskoj riznici.

Lik sv. Todora nalazi se i u medaljonu na bazi srebrnog kaleža, koji se čuva u sakristiji katedrale. On je također reljefna verzija kipića s kovčega. Kalež je 1905. dobio opat Natale Trojanis prigodom jubileja 50 godišnjice svog misništva.

Također se lik sv. Todora nalazi na najmanjem zvonu katedrale - zvonu sv. Todora. Zvono je teško 122,77 kg. i izliveno je 1923. u ljevaonici De Poli u Vittorio Veneto, kraj Venecije. To je mladi rimski vojnik s mačem i palmom u baroknom stilu.

Nekada se lik sv. Todora nalazio na vitraju desnog prozoru glavne apside, a bio je oslikan na raznobojnom staklu 1929. Po dimenzijama je to najveći lik sveca u gradu. Prikazan je kao mladi vojnik s kopljem i štitom. Ovaj vitraj čuva se, zajedno s ostalim vitrajima, u prizemlju biskupske palače.

Lik sv. Todora, koji oponaša onaj s vitraja, nalazi se na zastavi kupljenoj novcem što su ga poslali Korčulani iz Sjeverne Amerike 1931. Ovdje se po prvi put javlja ispod sveca prikaz grada Korčule. Barjak se čuva u sakristiji katedrale.

Svi ovi prikazi lika sv. Todora, s izuzetkom kovčega iz 1858., imaju ponajprije kulturno - povijesni značaj, ali oni tvore cjelinu vezanu za ovog korčulaskog sveca, koji se usjekao u srca vjernika te ostavio neizbrisiv trag u povijesti i životu grada Korčule.

Sveti Todore, moli za nas!

Damir Tulić

Sveći u likovnoj umjetnosti

(II dio)

Na malom oltaru sv. Ivana u korčulanskoj katedrali, nedaleko sakristije, neuobičajeni je prizor: tu su naslikani Ivan Krstitelj, polugol, zaogrnut kožom i Ivan Evangelist, ovdje zacijelo kao pisac Otkrivenja u kojem slikovito govori o Bogorodici pa ona lebdi pred njim.

U neposrednoj blizini je veliki brončani Meštrovićev kip zaštitnika naše biskupije sv. Vlaha (III. st.), biskupa i mučenika, koji se u nas prikazuje s modelom Dubrovnika u ruci. Tu je i brončana reljefna plaketa, rad kipara Ivana Kerdića s poprsjem bl. Alojzija Stepinca, kardinala i mučenika.

U južnoj katedralnoj ladi bio je najprije oltar sv. Jakova apostola, a njegov kameni lik, rad Bonina da Milano, ukrašava lunetu nad ulazom ove lađe. Svečev simbol je školjka, tzv. jakovska kapica i hodočasnički štap. Sada se u ovoj ladi nalazi oltar sv. Trojstva sa slikom mletačkog umjetnika Leandra Bassana iz XVII. st. Uz Raspetoga Isusa, Boga Oca i Duha Svetoga, prikazana je i Bogorodica te skupina apostola: prepoznaje se sv. Ivan, a jedan od likova, (možda onaj poluklečeći) je sv. Jakov.

Na oltaru sv. Antuna (XIII. st.), u istoj ladi, na velikoj baroknoj slici stoji omiljeni svetac, odjeven u franjevački habit, noseći ljiljan i Dijete Isusa u naručju. Uz njega su još dva lika: sv. Josip, starac sijeđe brade s ljiljanom, te sv. Ivan Trogirski (XI. st.), biskup, kojem je podno nogu u pozadini mala veduta Trogira. Na ovom oltaru je i mala, skromna slika (fotografija?) našeg sveca Leopolda Mandića (XX. st.) redovnika. Zanimljiv je još jedan barokni prikaz

sv. Antuna isklesan u kamenu u XVIII. st. i ugrađen na kući na Glavici sv. Antuna: on drži ljiljan, a grudi mu prekriva veliko srce, što inače nije njegov simbol, ali ga je naš nepoznati umjetnik tako doživio. Drugi reljef na zidu prikazuje sv. Antuna pustinjaka (IV. st.) kojemu je prvobitno bila posvećena ova crkva. Reljef je iz XIII-XIV st. a svetac u redovničkoj odjeći kao znak ima prasca – što simbolizira demone požude kojima se svetac odupirao. Zvono označava njegovu sposobnost istjerivanja zlih duhova.

U čestim pošastima kuge, koje su harale tijekom srednjeg vijeka, posebno je štovan sv. Rok – pa mu je u XVI. st. uz katedralu podignuta zavjetna kapela, a 1575. godine drveni oltar rezbario je kipar Franjo Čučić iz Blata. Sv. Rok (XIV. st.), prikazan u hodočasničkoj odjeći, s torbom, štapom i vjernim psom, pokazuje kužnu ranu na bedru. Sa strana stoje kipovi sv. Kuzme i sv. Damjana (III. st.), mučenika, odjeveni u dugačke tunike držeći u rukama posude s pomašću. Oni se od davnine štiju kao zaštitnici od kužnih bolesti. Kameni lik sv. Roka nalazi se nad portalom ove crkvene lađe, a njegov reljef s istim simbolima na kući bratovštine.

Na oltaru Gospe od Karmela naslikano je nekoliko svetaca. U toj se ladi ranije nalazilo niz malih oltara. U XVII. st. oltari su objedinjeni u jedan, a mletački slikar Carlo Ridolfi naslikao je triptih na kojemu ih je prikazao. Tu je sv. Lovro (III. st.) mučenik, u dakonskom odijelu s palmom i mučenik sv. Vinko (IV. st.), također đakon s palmom u ruci. Podno Gospe od Karmela stoji sv. Petar s ključevima i mučenici sv. Sebastian (III. st.), polugoli mladić proboden strijelama i sv. Fabijan (III. st.), papa, prikazan s tijarom.

Mihovil arhandeo, pobjednik nad Sotonom, krilati vitez, ubija zmaja – đavla, te važe duše na posljednjem sudu. Tako je prikazan na reljefu iz XV. st. portala ulaza u sakristiju te na slici glavnog oltara njegove crkve, podno lika Gospe od Pojasa. Tu su uz njega još sv. Augustin (V. st.), naučitelj, s knjigom i perom i njegova majka sv. Monika. U ovoj crkvi stoji mali oltar s kipom sv. Franje (XII.- XIII. st.). Prepoznaje ga se po redovničkoj odjeći, stigmama, ponekad raspelu. Na susjednom oltaru kip je sv. Spiridiona biskupa, zaštitnika pomoraca.

Na poliptihu Blaža Trogiranina iz XV. st. u crkvi Svih Svetih, uz Žalosnu Bogorodicu nekoliko je svetaca među kojima i sv. Lucija (III. st.), mučenica. Ona u ruci nosi pliticu s očima i štuje se kao zaštitnica očiju. Na oltaru sv. Ane je slika ove svete, obično prikazivane s Marijom i Isusom. Tako je naslikana i na italo-kretsčkoj ikoni iz XVII st. u dvorani ove bratovštine.

Sv. Nikolu (V st.) biskupa, kojemu je posvećena naša dominikanska crkva, naslikao je Baldissera d' Anna u XVII. st. Uz njega su tri zlatne kugle, simbol njegova dobročinstva, a osim što se štuje kao darovatelj djece, štuje se i kao zaštitnik pomoraca. Na istom oltaru su i slike dominikanskih svetaca: sv. Vinka Ferrerskog (XIV. st.), propovjednika, s knjigom i plamenom nad glavom, kao i Katarine Sienske (XVI. st.) s ljljanom. Na oltaru, u drugoj crkvenoj ladi, velika je slika, kopija Tizianova Mučeništva sv. Petra (XIII. st.), mučenika, prikazanog kao dominikanca s ranom na čelu. Kameni reljef sv. Nikole iz XV. st. nalazi se i u luneti zapadnog crkvenog portala.

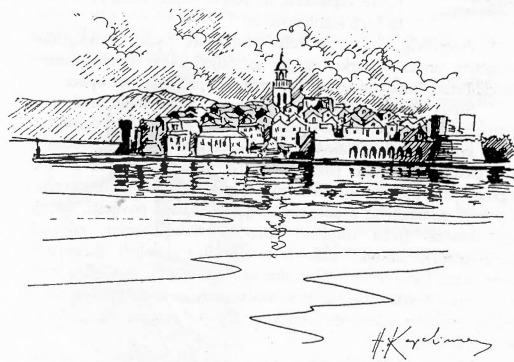
Osim spomenutih, u gradu Korčuli i njegovoj bližjoj okolini, još su slijedeće crkve: sv. Katarine Aleksandrijske (III. st.), mučenice. Znak joj je kotač s oštricama na kojem je mučena, mučenička palma, kruna kao znak kraljevskog porijekla, a zbog učenosti prikazuje se nekada i s knjigom; sv. Barbare (III. st.), zaštitnice topništva i vojnika te lijevača. Prikazuje se s raznim simbolima: kulom, topom, kaležom s hostijom i sl.; sv. Justine, (IV. st.), mučenice. Simbol joj je palma i

jednorog; sv. Luke Evanđeliste na groblju te sv. Liberana, (IV. st.), na Solinama, viteza u oklopu s kopljem.

Iz svega opisanog vidi se da je potrebno i vrijedno znati zanimljive i neobične životopise svetaca da bi se moglo raspoznavati njihove likovne prikaze i simbole.

Brojni sveci kako u kalendaru, tako po crkvama, u našim običajima, tradicijama ali i imenima, često i prezimenima, prisutni su u svakodnevnom životu, pa su, htjeli mi to priznati ili ne, važan dio naše kršćanske i kulturne baštine.

Dr Alena Fazinić

Riznička numizmatika

Numizmatičke zbirke argumenti su prohujalih vremena, dokazi svjetskih, ali i domaćih zbivanja kroz tisućljeća.

O našoj staroj numizmatičkoj zbirci u Opatskoj riznici vodilo se veoma malo brige. Nažalost, bila je posve zapuštena, neuredna, nepregledna te srozajala na hrpu starih novčića.

Posjetitelj, koji ju je želio promotriti, ostao bi neugodno iznenađen: umjesto zbirke mogao je vidjeti samo ispremiješani i nabacani stari i moderni novac, bez reda, bez pregleda, bez opisa.

Stoga se radujemo, a i ponosimo, ponovnom uređenju i sistematizaciji zbirke. Obnovljena je njena jasnoća i preglednost, opisan svaki izložak. Ovakva zbirka bit će interesantna i poučna te rado gledana. Uvjereni smo da će biti povećan interes za nju. Organiziranim posjetama mladih uopće, bit će moguće jednostavnije i uspješnije upoznati se s dokazima svjetske i naše povijesti. Pažnju naše mladeži treba usmjeriti naročito u nacionalnu povijest, oduševljavati je za nju, kako bi ju shvatili i zavoljeli. Zapravo je nevjerojatno kako te male kovanice imaju privlačnu i magičnu moć, bez obzira na vrstu metala. Posebno oduševljava, ali istovremeno i zbunjuje, visoka razina umjetničkog dometa prikaza na grčkim i rimskim kovanicama.

Danas u Opatskoj riznici posjedujemo numizmatičku zbirku, koju možemo podijeliti prema općoj podjeli numizmatike:

- kovanice klasike (stari vijek)
- kovanice srednjeg vijeka
- kovanice modernog doba

Od **kovanica klasike** u zbirci posjedujemo kovanice stare Grčke. Neke su dobro očuvane, a neke ne. No u svakom slučaju ukazuju na visoku razinu majstorskog stvaralaštva starogrčkih rezača kalupa. Najstarija je kovanica Thuriuma, AE, 440-420 g. prije Krista, zatim Korkyre, AE, 400-300 g. pr. Kr., s prikazom nagog Dioniza, stater Corinta, AR, s glavom božice Atene pod šljemom i pegazom na naličju, zatim novac Aleksandra III., AR, 336-323 g. pr. Kr., sina Filipa II Makedonskog, 359-336 g. pr. Kr., čiji novčić od bronce prikazuje kralja kako jaše na konju, pa Filipa V. Makedonskog 220-172 g. pr. Kr., te još dvadesetak kovanica što AE što AR, koji simbolima prikazanim na novcu (glava Zeusa, glava Herakla, glava Demetre, prikaz vladara, pegaz, konj, bik, glava bika, jarac, dvije sove, krava, tele, orao i sl.) zorno pokazuju na vremensko razdoblje kada su stvarani. Za našu zbirku grčkog novca važan je tetربول (AR) grada Histiae, IV. st. pr. Kr., koji je nađen 1980 g. u jednom starom kamenolomu nedaleko Korčule.

Zatim se mogu vidjeti kovanice rimske republike: P. C. Sula, AR, 151 g. pr. Kr., T. Venturiusa, AR, 137 g. pr. Kr., C. V. Panse, AR, 90 g. pr. Kr. i drugih.

Na rimsku Republiku se vremenskim slijedom nadovezuju kovanice rimskog carstva, koje su u zbirci najbrojnije, a i lijepo očuvane. Prikazom kovanica (AE i AR) prvog rimskog cara Augustusa 27. g. pr. Kr. do 14. g. po. Kr., započinju izlošci rimskog carstva.

Nakon njega slijede kovanice careva ili članova njihovih obitelji (majki, supruga, djece, braće i dr.), kako su vremenskim

slijedom vladali. Likovi vladara su na rimskom novcu prikazani vjerodostojno u dubokom reljefu, na visokoj estetskoj razini. Nakon Augustusa prikazan je Tiberije, 14-39 g., pa Klaudije 41-54 g., Neron 54-68 g., Vespazijan 69-79 g., koji je od careva u prvom stoljeću najbrojnije zastupljen. Naša zbirka kao na filmskoj vrpici dalje prikazuje Tita 79-81 g., Domicijana 81-96 g., Trajana 98-117 g. Zbirka se dalje nastavlja s carem Hadrijanom 117-138 g., i njegovom suprugom Sabinom, kao i većim brojem žena rimskih careva, koje su općenito rjeđe kovanice od onih njihovih muževa, jer su kovane u manjim količinama. Na portretima carica estetski je ovjekovječeno oblikovanje njihove kose na glavi, tadašnja frizerska moda.

Od carica se još može vidjeti Faustinu senior, ženu Antoninusa Piusa 131-161 g., Lucillu, suprugu Luciusa Verusa, 161-169 g., Juliu Domnu, ženu Septimija Severusa, 193-211 g., kojeg su kovanice kao i njegove žene najbrojnije u našoj rimskoj zbirci. Slijedi Plautilla, žena Caracallina 198-217 g., Julia Paula, žena Elagabalova 218-222 g., Julia Soemias, majka Elagabalova, Julia Maesa, baka Elagabalova, Julia Mamaea, majka Severusa Aleksandra 222-235 g., Galerija Valerija, kći Dioklecianova i druga žena Galeriusa, ukupno petnaest kovanica.

Od ostalih rimskih careva tu je novac Marka Aurelija 161-180 g., Luciusa Verusa, 161-169 g., Septimija Severa, 193-211 g., Getu, 209-212 g., (mladi brat Caracalin), Maksiminusa 235-238 g., kao i niz vladara trećeg i četvrtog stoljeća.

Razdoblje Bizantske vlasti predstavljaju kovanice Justinusa I., 518-527 g., Justiniana I., 527-538 g., Heraclia 626-641 g., Lea VI., 886-912 g., Romanusa III Argyrosa, 1028-1034 g. i Manuela I., 1143-1148 g.

Od **srednjeevropskog novca** u zbirci se nalazi nekoliko frizatika XII. - XIV. st. i kovanice Venecije, koja je kovala i novac za DALMaciju.

Najinteresantniji srednjeevropski novac za nas jest onaj hrvatskih vladara XIII. i XIV. stoljeća, tzv. Slavonski banovci, te kovanice Dubrovačke republike, koja je kovala novac od XIII. do XIX. stoljeća. U zbirci se može vidjeti i bakrenih minci, solda i poludinarića kao i srebrnih dinara, dinarića, perpera, poluperpera, dukata, starih i novih vilžina te libertine.

Vatikan je zastupljen s desetak kovanica, dok je Osmanlijsko carstvo relativno dobro zastupljeno od 1730 do 1918 g.

Od numizmatike **novijeg doba** dobro su zastupljene europske zemlje svojim izlošcima zlatnika, dok je vrlo lijepo i opširno zastupljena numizmatika USA.

Portreti na talirima je interesantna tematska zbirka s dvadesetak izložaka.

Posebno mjesto i pažnja dana je zbirci kovanica NDH 1941-45 g., s veoma rijetkim i skupocjenim probnim otkovima (prijedlozi kovanica koje su pripremane za stavljanje u promet, ali do njihovog kovanja nikada nije došlo). Naime, prijedlozi putem malog broja probnih otkova svake predviđene nominalne nikada nisu bili prihvaćeni, jer su njerodavni zahtijevali uvijek iznova poboljšati izgled novca, njegovu sliku lica i naličja. I tako do kovanja predviđenih nominala nikada nije došlo. Na sreću za našu medaljersku umjetnost i numizmatičku povijest ostali su nam probni otkovi. Ti naši otkovi tada su smatrani jednim od najljepših poznatih kovanica u tadašnjem svijetu, naročito prikaz žetelice na 2 i 500 kuna.

Predstavljen je i hrvatski državni papirni novac od početaka.

Prof. Irfoslav Dolenc

Karitativna zaklada don Luka Depolo

DOBRO JE ČINITI DOBRO!

Protekle su pune četiri godine od utemeljenja ove Zaklade. Djelo ljubavi prema bližnjima u potrebi, koje je pokojni don Luka Depolo započeo, nastavljeno je.

Sve one zahvale, bilo usmene bilo pismene, koje su izrečene za dobročinstva koja su učinjena putem ove Zaklade, upućene su zapravo svima Vama.

SVIMA JOŠ JEDNOM NAJSRDAČNIJE ZAHVALJUJEMO I PREPORUČAMO SE I NADALJE !

Brojevi, na koje možete uplatiti svoje novčane priloge, jesu:

Iz inozemstva:

Don Marko Stanić - za zakladu
Korčula
acc 252/80
Splitska banka d. d.
Podružnica Korčula
31710-621-21
Swift code SPLI HR 2X

Iz tuzemstva:

Don Marko Stanić - za zakladu
Splitska banka d. d.
Korčula
31710-621-21
10-80-24179-5

**Žiro račun: Župni ured sv. Marka Korčula - za Zakladu
Br. 2330003-1100047321**

Liturgijska kronika

24. ožujka 2002. g. - CVJETNICA -

početak posebnih događanja u Velikom tjednu, a ove godine i početak korizmenih propovijedi, koje je imao p. Mate Bošnjak, prior samostana sv. Nikole u Korčuli. U dogovoru s gaštaldima bratovština već prošle godine su braća dolazila na poklon Presvetom u okviru 40-satnog klanjanja, pred početak mise dotičnog dana.

Poklonili bi se Presvetom, slušali propovijed i sudjelovali u svečanom blagoslovu s Presvetim, nakon čega bi u svojim crkvama ili salama imali odrješnje za svu pokojnu braću i sestre. Tako su ove godine na Cvjetnicu pred početak mise došla braća Sasvetani, a na **Veliki ponedjeljak** i **Veliki utorak** braća Rokovci i Mihovilci.

Na **Veliku srijedu** je bila pokornička procesija na Soline gdje je kapelan don Nikola Berišić imao zavjetnu misu u kapeli sv. Liberana, a uvečer su u katedrali pjevane lamentacije, završene korizmene propovijedi i bio je i završetak 40-satnog klanjanja svećanin blagoslovom.

Na **Veliki četvrtak** na misi Večere Gospodnje bio je uobičajeni obred pranja nogu učenicima. Prema tradiciji to su braća bratovštine Svih Svetih. Ove godine učenici su bili: Dr. Lovro Steka, Roneo Baničević, Ivo Depolo, Ivo Lucin, Marinko Bojić, Dinko Radojković, Mario Penjak, Tonči Brčić, Željko Radojković, Tonči Dužević, Hrvoje Čehovski i Miće Depolo.

Veliki petak je pokazao svu raskoš i bogatstvo naših bratovština. Nakon pjevanja "muke", ljubljenja križa i priče

započela je tradicionalna procesija oko grada. Prošlih godina se uvijek reklo koliko je bilo braće u procesiji. Ove godine niti jedna bratovština ne zna točan broj bratima, koji su bili u tonigama. Neki kažu da ih je bilo svih zajedno više od petsto. No unatoč velikom broju može se reći da je bio red u procesiji i posebno u katedrali. Lijepo se moglo čuti i pjevanje pjevača bratovština u sakristiji, kada su na koncu procesije otpjevali: "Kad bi pokopan Gospod". Uobičajena zakuska priklama i vinom nakon procesije poslužena je u salama.

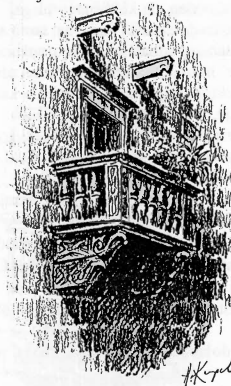
Na **Veliku subotu** ujutro u četiri sata počela je pokornička procesija "priko gorah" u kojoj je bilo deset Rokovaca, jedanaest Mihovilaca i trinaest Sasvetana. Bilo je također i dosta vjernika, osobito mlađih. Posjećene su sve crkve i kapele u Korčuli i u svakoj se molilo tri očenaša i pjevalo po nekoliko kitica pokorničke pjesme. Uvečer je u dvadeset sati započelo uskršno bdjenje blagoslovom ognja i uskršne svijeeće ispred katedrale. Slijedio je hvalospjev uskršnoj svijeeći, čitanja iz Starog i Novog Zavjeta, blagoslov krsnog zdenca i obnova krsnih obećanja, koju su vjernici imali s upaljenim svijecama. Katedrala je ove godine bila dobro ispunjena, posebno mladima,

31. ožujka 2002. g. USKRS je proslavljen blagoslovom na oba ulaza u grad i svečanom misom u katedrali. Jedan je to od najljepših obreda tijekom crkvene godine. Procesija kreće iz katedrale pjesmom: "Uskršnu je naš Spasitelj", koju započne pjevati brat rokovac koji nosi Redentura (kip uskršnulog Krista), a pjevaju je potom sva braća naizmjenice. U procesiji budu članovi poglavarstva, prvopričesnici, krizmanici, pjevači, ministrianti kao i mnogi gosti.

1. travnja 2002. g. USKRŠNI PONEĐJELJAK, spomen **Gospe od Utjehe**, tradicionalno je fešta u bratovštini Gospe od Utjehe, pojasa. Sv. Mise budu u crkvi sv. Mihovila, a nakon večernje mise je i tradicionalna procesija oko grada, ali unutar zidina.

5. svibnja 2002. g. - bilo je **slavlje sv. POTVRDE** u našoj župi. Naš o. biskup Želimir krizmao je četrdeset mladića i djevojaka. Na početku slavlja je krizmanik Želimir Štimac u ime svih krizmanika,

kumova i roditelja pozdravio biskupa moleći ga da se po njegovim rukama dogodi čudo Duhova i da se i ovogodišnji krizmanici ispune njegovim darovima kako bi mogli što bolje i svrsishodnije živjeti i kao ljudi i kao vjernici

19. svibnja 2002. g. imali smo u našoj katedrali **slavlje Prve sv. Pričesti**. Misu je predvodio naš kapelan don Nikola, a prvopričesnici su recitacijama i pjevanjem, koje je uvijek zadržala naša voditeljica zbora s. Anita, svemu dali poseban ugođaj. Iza mise je kao i prošlih godina bila zakuska za prvopričesnike i sve prisutne.

2. lipnja 2002. g. je u prigodi osme godišnjice smrti opata don Iva Matijace otvoren novi dio Opatske riznice. Tom prigodom je naš otac biskup poslao slijedeće pozdravno pismo:

Poštovani gospodine župniče,

Zahvaljujem na pozivu nazočiti otvaranju posebnog odjeljka Opatske riznice sv. Marka u Korčuli u kojoj će biti smješteni rimska i bizantska keramika, engleska i druga majolika, oružje i oruđe, kositreno, bakreno i drugo posuđe i pribor.

Opatska riznica sv. Marka danas je nezaobilazni dio grada Korčule u kojoj su prikazane vrijednosti kulturne, povijesne i vjerske baštine hrvatskog naroda. A ta je baština bogata i raznolika. Stvarana je u različitim povijesnim okolnostima, kako slobode i mirnog

opuštenog ozračja, tako i u okolnostima tjeskobe, zabrinutosti i nemira. "Zvonimirovu lađu" (V. Nazor), naime, stoljećima su nemilosrdno "udarali vjetrovi i oluje" kroz njezinih 13 stoljeća postojanja. A ona je odolijevala i čuvala svoj identitet, te s koljena na koljeno prenosila poklad duhovnog i kulturnog blaga, što je generacijama ulijevalo motivaciju da su svoj kraj, ne samo voljeli i čuvali, već duhovno i materijalno izgrađivali i kulturno oplemenjivali. I stvarali kulturne spomenike: muzeje, biblioteke, arhive, dvorce i palače, sakralne i svjetovne prostore koje danas poznajemo kao svoje i po čemu nas i drugi prepoznaju.

Crkva je na području izražavanja ljudskog duha i stvaralaštva, na književnom, likovnom, glazbenom i graditeljskom polju učinila puno. Povijesno-kulturna baština živo je svjedočanstvo njezine umjetničke i vjerničke kreativnosti. A spomenici i muzeji trajan su i plemenit govor koji i danas izaziva zahvalnost i poštovanje.

Zahvaljujem Vam gospodine župniče, kao i svim suradnicima iz kulture, što ste otvorili za javnost i taj posebni "odjeljak" Opatske riznice. Neka to bude poticaj mladima u proučavanju naše bogate prošlosti, a u svima neka uzraste osjećaj za čuvanjem i njegovanjem starina.

Uz pozdrav i svako dobro od Gospodina, mons. Želimir Puljić, biskup.

13. lipnja 2002. g. svetkovina je sv. Antuna Padovanskog, koju na poseban način proslavimo na Glavici sv. Antuna. Ove godine uvod u svečanost bila je u utorak uvečer prigodna akademija, koju je izvela grupa mladih "Sv. Antun". Uoči svetkovine, u srijedu uvečer, bila je ura klanjanja i misa, a na samu svetkovinu svečanu misu i procesiju je predvodio don Vilim Petrović, župnik u Dolima. Poslije mise je osvježenje kolačima, sokovima, pivom i vinom svima dobrodošlo.

15. lipnja 2002. g. bio je ovogodišnji susret ministranata našega dekanata u Pupnatu. Stotinjak ministranata, predvođeni svojim župnicima, u pupnatskoj je župnoj crkvi najprije imalo prigodu za svetu ispovijed na koju ih je prigodnim riječima potakao o. Ivo

Plenković, dominikanac, a potom je bila sv. Misa. Iza mise su se pojedine ekipe župa sučelile u nogometnom umijeću. Nakon obilate marenje svaki je ministrant kao uspomenu na ovaj susret dobio knjigu Novi zavjet

16. lipnja 2002. g., nakon mise u 9,30 sati, na kojoj su školska djeca pjevajući "Tebe Boga hvalimo" posebno zahvalila Bogu na darovima u protekloj školskoj godini, župnik je blagoslovio novo zvono za katedralu sv. Marka.

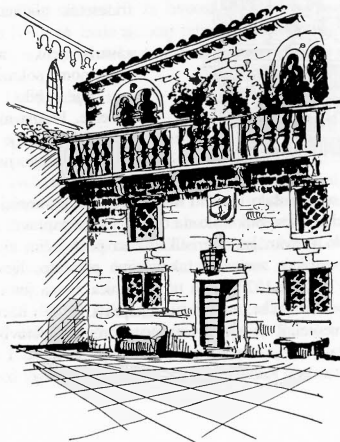

Jedno od četiri zvana na kampanelu katedrale sv. Marka, teško 300 kg. došlo je u vrlo teško stanje, jer su na njemu nastala velika napuknuća. Slična takva napuknuća su bila i prije tridesetak godina. Tada je to riješeno zavarivanjem, ali se vremenom pokazalo da to nije bilo trajno rješenje. Prema mišljenju stručnjaka bilo je jedino pravo rješenje napraviti novo zvono.

Najprije se pokušalo naručiti takvo zvono u ljevaonici zvana "Tržec" u Zagrebu, ali se pokazalo da oni ne mogu napraviti zvono, koje bi se složilo u svim karakteristikama sa postojećim zvonima. Budući da su postojeća zvana, a tako i ovo puknuto, lijevana u Vittorio Veneto u Italiji 1923. g., a ta ljevaonica zvana još i danas radi, sve smo poduzeli da se tamo zvono i napravi. To je i učinjeno u samo nekoliko mjeseci. Zvono je dovezeno u Korčulu i postavljeno na svoje mjesto. Također je ureden na potpuno novi način i sustav zvonjenja ostalih zvana. Radove je izvelo poduzeće "Grivi" iz Splita.

Svesrdnu pomoć u svim poslovima, pogotovo u skidanju starog i podizanju novog zvona, pružili su im Đuro Čehovski i Vinko- Braco Fabris sa suradnicima. Važno je također spomenuti da je dobar dio ukupne sume od 66.000,00 Kn, za novo zvono i uređenje sustava zvonjena ostalih zvona, prikupljen dragovoljnim priložima.

2. srpnja 2002. g. Gospa od Škoja proslavljena je na otoku Vrniku jutarnjom misom u 9 sati, koju je imao don Nikola Berišić i popodnevnom misom i procesijom kroz mjesto, koje je predvodio župnik. Vjernici iz okolnih mjesta otoka Korčule i poluotoka Pelješca dali su neuobičajen pečat otoku i mjestu u kojemu su stalno nastanjene samo dvije osobe. Bilo je dosta mladih i djece kao i korčulanski ministranti. Problema nije bilo za prijevoz onima iz Korčule, jer su brod "Sestrice" i njegov kapetan Ante bili na raspolaganju, a iz Lumbarde su vjernici došli brodom "Stonac". Iza mise su dvorišta kuća oživjela uz razgovor posjetitelja, a pršut, vino, cukarini i klašuni bili su dobrodošla okrepa svima.

Korčulanski statut

NOVO IZDANJE STATUTA GRADA I OTOKA KORČULE

U Korčuli će se 27. srpnja ove godine predstaviti u Ljetnom kinu treće izdanje Korčulanskog statuta iz 13. stoljeća, u prijevodu profesora Cvitanića i redakciji Miljenka Foretića, što će biti veliki kulturni događaj za naš Grad, a obzirom na njegovo datiranje i civilizacijski doseg to je i vrlo značajan poduhvat za cijelu Republiku Hrvatsku. To je među prvim uočilo i Ministarstvo znanosti koje je nesebično potpomoglo njegovo uređenje i tiskanje i tako omogućilo Poglavarstvu grada Korčule da dovrši ovaj hvale vrijedan izdavački projekt.

Time je ujedno popunjena i praznina u predstavljanju našega grada domaćoj i stranoj javnosti jer je prvo i drugo izdanje već odavno rasprodano i razdijeljeno svima onima koji se zanimaju za Korčulu i njezinu značajnu ulogu kao jednoga od turističkih i kulturnih središta naše zemlje.

Korčulanski statut pisan je latinskim jezikom, ali je prožet i domaćim hrvatskim riječima te pravnim ustanovama koje govore o davnim praslavenskim vremenima po kojima su korčulanski otočani živjeli cijeli niz stoljeća i sačuvali svoj hrvatski jezik i kulturu. On je ujedno i sraz romanske i hrvatske kulture, dokazujući time poznati korčulanski kozmopolitizam koji u strancima nije uvijek gledao samo tuđine i osvajače već i partnere u obogaćivanju zajedničkoga života na obalama obalama Jadranskoga mora.

Korčulanski Statut jedan je od snažnih znakova identiteta Grada i otoka Korčule, a za naš Grad, postaje, pored Moreške, katedrale svetoga Marka, kamene jezgre staroga grada, Marka Pola, korčulanskih hotela, brodograđevne i maritimne tradicije, prepoznatljivi simbol Korčule u svijetu.

On je ujedno i dokaz o visoko razvijenoj svijesti naših predaka u pogledu organizacije života na otoku i u gradu Korčuli, jer su njegove odredbe prožete dalekosežnim uputama kako treba živjeti u zajednici i izbjegavati svakodnevne sukobe različitih interesa i svjetonazora. Korčulanski statut među prvim je u Europi dokinuo trgovinu robljem, organizirao pomoć na moru, a mnoge njegove

odredbe vidovito su predvidjele ekološku i terorističku problematiku, tako da iz njih možemo i danas učiti.

Svjestan važne uloge Crkve u životu srednjovjekovne Korčule, Statut tretira i religijsku sferu, posebice pitanje nekretnina Crkve, praveći ravnotežu između potrebnog agrarnog fonda komune i potreba Crkve kao važne institucije za život grada i za zadovoljavanje duhovnosti njegovih građana. Uostalom sjednice Velikog vijeća najavljivala je zvonjava zvona s katedrale Svetoga Marka.

Korčulanski statut ima i svoju književnu vrijednost pa se gotovo može čitati i kao veliki povijesni roman jer je ispunjen svim mogućim suprotnostima i zapletima srednjovjekovnoga života, a suhoparne zakonske odredbe mogu se iščitavati i kao poetske slike prohujaloga vremena punoga naboja strasti i sjete, užitka i patnje, radosti i boli.

Korčulanski statut najstariji je pravni zbornik južnoslavenskih naroda, a poslije Ruske pravde iz 12. stoljeća, najstariji je pravni spis svih Slavena uopće. Iako postoje naznake da je on nastao već 1214., pravni stručnjaci ga sa sigurnošću datiraju u 1265. godinu. Drugi statuti dalmatinskih gradova su mlađi od korčulanskoga: Dubrovački statut je iz 1272., Vinodolski zakon iz 1322., Brački statut iz 1305., Splitski iz 1312, Trogirski iz 1322.

Iako je Korčulanski statut svestrano protumačen na znanstvenom simpoziju u Korčuli, Blatu i Veloj Luci u travnju 1988., zatim predstavljen u Zborniku radova o Statutu iz 1989., svakako je najsvestraniju primjenu u proučavanju povijesti Korčule doživio prije više od pola stoljeća u knjizi Korčulanina dr. Vinka Foretića *Otok Korčula u srednjem vijeku do 1420. g.*, koja je objavljena u Zagrebu 1940.

Ovo treće izdanje Korčulanskog statuta omogućit će i mladim naraštajima Korčulanima da bolje upoznaju svoju povijest i da svoj Grad doživljavaju kao važan i zanimljiv prostor unutar granica svoje domovine Hrvatske, ali i širega prostora Sredozemlja u kojemu mogu kreativno ispuniti vlastiti život.

Dr Živan Filipi

Lanterna mladima

BITKA MARKA POLA

-reportaža-

Kasno je poslijepodne. Kroz stoljetne zidine Korčule odjekuju zvuci glazbe s rive najavljujući početak rekonstrukcije bitke Marka Pola iz 1298. g.

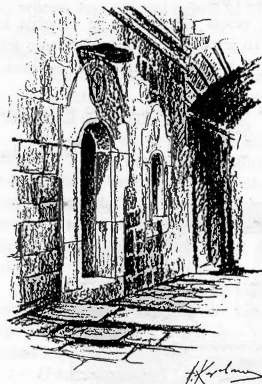
Na rivi je mnoštvo ljudi, među kojima se ističu moreškanti. Stojim kraj starih topova i kao da osjećam njihove drhtaje od uzbuđenja što će danas ponovo biti upotrijebljeni.

Glazba na rivi postaje napeta, a povremeno žalosna i sumorna. Sa zapadne rive, umjesto starih galija prije sedamstotina i tri godine, dolaze turistički brodovi nastali od starih trabakula. Sa brodova se, umjesto veselog plesa i svirke, koja odatle inače dopire, čuje vika i osjeća napetost, užurbanost i nemir. Na preuređenim brodovima, koji sada predstavljaju galije Venecije i Genove, članovi su viteških udruga otoka, statisti, turisti i domaći ljudi te glumci u starim slikovitim odorama plemića, vođa i njihovih podređenih. Brodovi su zauzeli položaj za početak boja. Sve to me vrati u prošlost.

Korčulom cvjeta napredak. U njoj su mletački knez i vrijedan narod. Tisuću dvjesto devedeset i osma je godina i Korčuli prijeti zlo. S pelješke obale dolazi genoveška flota pod zapovjedništvom Lamba Dorije osvojiti Korčulu. U obranu Korčuli stiže mletačka flota pod zapovjedništvom viteza Andrea Dandola. Njemu se pridružuje Marko Polo sa svojom galijom. Počinje bitka između Venecije (vlasti Korčule) i Genove. Čuje se paljba topova s obje strane. Od dima se ne vidi gotovo ništa. More postaje sve crvenije od krvi tijela, koja pogodena padaju s paluba. Sve će ih uskoro more progutati i više

neće plutati; potonut će u plavi grob. Odjek praska iz topa i glasno čitanje s rive prene me iz razmišljanja o prošlosti i vrati me u sadašnjost.

Točno razabirem riječi koje glumac Josip Genda čita: "Oktavian Doria, admiral sin, pogođen pade oštrom strilom u prsi, Genoveze listom, primi očaj smrtni, ako on je pao, propast ćemo svi! Al Doria moru, mrtva sina preda, viknu snažno vojsci, a još za njim gleda: Ne! Za hrabroga mlađića moga, nema uzvišenijega groba!" Praskovi se učestaju i pojačaju, a more se zadimi i zapjeni od valova koje sijeku pramci "galija". U zraku se osjeća miris baruta, a zbog dojmive slike boja na moru, učini mi se da osjetim miris krvi ranjenih i umrlih, izmiješan s mirisom znoja već umornih veslača galija.

I evo me opet u prošlosti. Marko Polo se sa svojom galijom baca u prve crte borbe i hrabro, s velikom odvažnošću, bori. Dan se bliži kraju, kao i snage, i baš kada se mislilo da je rezultat bitke neizvjestan, iz pravca Mljeta pojavi se šesnaest genoveških galija. Tada je sve bilo izgubljeno za Mlečane. A zblilo se onako kao što stihovi koje čita Genda kažu: "sve okonča brzo, i sve brzo stade, pri neg sunce zađe, lav klonu i pada..."

Pogodene galije gore i tonu. Među njima i galija Polovih. Nad morem je dim iz topova i vatra sa zapaljenih galija, čiji se plamčići još uvijek vide kroz gusti dim. Jedva se razaznaju preostale galije. Ali dobro se čuju krikovi i jauti ranjenih zarobljenika i veseli povici

pobjednika. Kao tada, i danas se s mora čuju povici s brodova koji su pristali uz rivu, izlaze glumci preodjenući u stražare koji će za koji trenutak "zarobljenike" odvesti u tamnicu. Među zarobljenicima je i Marko Polo. Povorka s glumcima-zarobljenicima, stražarima, plemićima te zapovjednikom Lamba Dorijem idu preko rive do vrha stepenica od ulaza u Stari grad. Tamo povorka zastane, a glumac, koji glumi Marka Pola, okrene se prema moru te vrati pogled na zidine Korčule i reče: "Korkyro, oprosti!" Povorka nastavi do tamnice u kuli. Tamo svi "zarobljenici" budu "bačeni".

Prema zapisima, Lamba Doria je još četiri dana u Korčuli slavio pobjedu, a zatim prije nego što se vratio u Genovu, spalio osvojene mletačke galije koje nije mogao vući te se kao pobjednik vratio. Sa sobom je poveo Marka Pola.

S rive se čuje glasna, vesela glazba koja je označila kraj uspješne rekonstrukcije bitke. To je početak pučke fešte, naše fešte, koja će se uz vino i frigane gere, pjesmu i ples nastaviti do kasno u noć.

Na sudionike te bitke i na samu bitku sjetimo se početkom rujna svake godine.

Ivana Klisura

Kronika događaja

Vrlo često znamo reći kako se u našem gradu gotovo ništa ne događa, no bilježeći događanja za našu Kroniku moramo priznati da i nije baš tako.

U ožujku su ove godine započeli i uspješno privedeni kraju radovi na obnavljanju istočne obale, a nekako u isto vrijeme započeli su i radovi na obnovi bivše Robne kuće, no oni su nažalost zbog problema s dokumentacijom zaustavljeni do daljnjega.

15. ožujka održana je dugo očekivana obnoviteljska skupština Matice hrvatske – Ogranak Korčula, na kojoj je za novog predsjednika izabran dr Lovro Šteka.

16. ožujka bila je promocija knjige autora Joška Čelana "Oteto zaboravu", koja je održana u prostoru ACI marine. Promotor je bio Dinko Radić iz Vele Luke, a početkom travnja je održana Izborna skupština društva "Sveti Martin", na kojoj je za predsjednika ponovno izabran Mihovil Drušković. Tih dana su u hotelu Marko Polo dr Živan Filippi i gosp. Zvonko Letica bili promotori nove knjige Dušana Kalogijere: "Put ili stramputica".

27. travnja dogodila se još jedna promocija, ovaj put u hotelu Korčula. Promotor je ponovno bio dr Filippi. Radi se o zbirci pripovijedaka Gorana Duke "Grad nasuprot vremenu". Izdavač je Mozaik knjiga iz Zagreba.

U organizaciji TZ Korčula 28. travnja održana je manifestacija POVRATAK MARKA POLA U KORČULU, koja je označila i službeni početak turističke sezone u našem gradu. Korčula je bila domaćin Skupštine karnevalskih gradova, koja broji 31 člana.

Sudionici su poznati sa pripremama za konvenciju FESCA, koja je održana od 25. svibnja do 2. lipnja.

Na tradicionalnom susretu Velike nagrade internacionalnih videospotova što se već jedanaest godina održava pod visokim pokroviteljstvom UNESCO-a, dokumentarni film o korčulanskoj moreški "Ratnički ples" autorice Marine Brodeur iz Montreala dobio je prvu nagradu. Nagrada je dodijeljena za visoku filmsku vrijednost, ali i za promicanje mira u svijetu i čuvanje svjetske baštine.

Sredinom svibnja održana je osnivačka skupština Ronilačkog kluba Korčula. Prvi predsjednik je Damir Šulentić, a tajnica Katarina Vojvodić.

Srednja škola iz Korčula bila je 15. svibnja organizator Umjetničke večeri, koja je održana u prekrasnom prostoru vrta palače Caenazzo. Sudjelovali su učenici Srednje škole. Čitali su svoje literalne radove s kojima su sudjelovali na različitim natječajima. Gosti večeri su bili lokalni pjesnici i ženska klapa "Revelin".

U ACI marini se 1. lipnja po treći put podigla Plava zastava. Nju dodjeljuje specijalizirana fondacija EZ-a u suradnji s pokretom prijatelja prirode Lijepa naša za čuvanje okoliša. Plava zastava je simbol čistoće i ekološke zaštićenosti, a dodjeljuje se marinama i plažama.

Učenici Umjetničke škole "Luka Sorkočević" iz Dubrovnika – Područno odjeljenje Korčula - održali su 15. lipnja svoj tradicionalni Završni koncert, na kojemu smo ponovno sa zadovoljstvom mogli slušati muziciranje učenika ove škole od prvog do šestog razreda.

15. lipnja je u katedrali sv. Marka bio prvi dio koncerta Hrvatskog pjevačkog društva "Supetrus", kojega vrlo uspješno vodi prof. Tomislav Veršić. Drugi dio je bio ispred općine. Iste večeri je u organizaciji Austrijskog kulturnog foruma iz Zagreba, Hrvatsko-austrijskog društva iz Dubrovnika i grada Korčule je u Galeriji HAZU "Maksimilijan Vanka" otvorena izložba "Bečka arhitektura oko 1900."

21. lipnja je u organizaciji Matice hrvatske, ogranak Korčula, Vana Jelčić održala predavanje u hotelu "Korčula" pod naslovom: "Prirodni atraktivni čimbenici u turističkoj valorizaciji Korčule". Uvod u predavanje imao je ravnatelj OŠK prof. Davor Kondenar, a završnu riječ dr. Lovro Steka, predsjednik Ogranka. Nastupila je i klapa "Serenada".

30. lipnja je karnevalsko društvo Bonkulović organiziralo doček druge polovice Nove godine, povodom čega su gosti Korčule bili članovi Riječkog karnevala kao i limena glazba iz Italije sa mažoretkinjama. Za brojne turiste u našem gradu to je bila velika atrakcija i novitet u turističkoj ponudi grada.

Katarina Line i TZ grada Korčule organizirali su 2. srpnja u katedrali sv. Marka koncert međunarodnog komornog ansambla ARCADIA. Izvodili su djela Vivaldia, Mozarta, Verdja, Bacha, Haydna i Brittena, a ispunjena katedrala još se jednom pokazala idealnim prostorom za ovakva događanja. Po riječima voditelja ansambla predivna katedrala bila je dodatna inspiracija umjetnicima različitog uzrasta, koji su oduševili prisutne.

Iste večeri, ali u kasnijim satima, kulturno umjetničko društvo Moreška na Spomeniku je organiziralo još jedan uspješni koncert. Održali su ga članovi orkestra Corpo bandistico di Lizzana iz Italije. Sudjelovale su i njihove mažoretkinje, ali i mlada korčulanska muška klapa GUC.

Svečanim mimohodom viteških udruga iz svih mjesta na otoku 3. srpnja otvoren je šesti festival viteških igara, koji ove godine ima međunarodni karakter. Festival se održava u organizaciji TZ Korčula, a pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture R. H.

Krštenja

* 21. ožujka 2002. g. **NIKOLA ZELIĆ**, sin Zlatka i Anje r. Čupahin

* 21. ožujka 2002. g. **IVO ZELIĆ**, sin Zlatka i Anje r. Čupahin

* 21. travnja 2002. g. **LOVRO BOŠKOVIĆ**, sin Damira i Željke r. Skokandić

* 26. svibnja 2002. g. **MIA ŠULENTIĆ**, kći Zvonka i Stele r. Poša

* 2. lipnja 2002. g. **BRANKO TOMAŠIĆ**, sin Alena i Sanje r. Soče

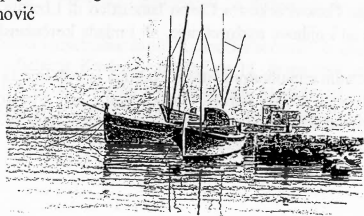
* 2. lipnja 2002. g. **NERA FARAC**, kći Markice i Tereze r. Kaštelan

* 19. lipnja 2002. g. **FRANO BOTICA**, sin Frana i Ane r. Kujundžić

* 19. lipnja 2002. g. **NIKOLA BOTICA**, sin Frana i Mirjane r. Batistić

* 6. srpnja 2002. g. **DORA LAKIĆ**, kći Mata i Anite r. Franulović

* 7. srpnja 2002. g. **MARIJA POŠA**, kći Iva i Katarine r. Šestanović

Nada

Kad me obuzme tuga
i kad me okuje očaj;
kad osjetim da me snaga izdaje
i da ne mogu dalje;

kad pred svoj zid plača stanem
i čekam da me zdrobi tišina;
GLAS TVOJ tad čujem kako me zove.

Osjećam da nova snaga me krijepi
i svjetla se oko mene pale.

Podižem glavu i vidim:
oblaci se razilaze,
a plavo mi se nebo smiješi.
Da, još ima nade za moje dane.

Karlo

Don Luka među nama

SMRT CVIJETA - BUĐENJE PTICE

Pusto je na mom pločniku bilo -
zimsko sivilo:
krpe, novine,
crne vode,
čadavi otoci leda,
čistač i njegova metla.

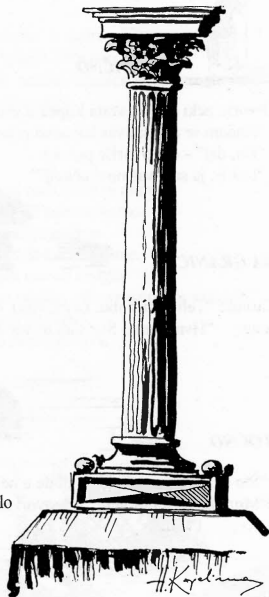
Onda je došlo sunce.
Zanesen od sreće,
na pločniku ugledah cvijeće:
jaglace,
lopoče,
zumbule,
tulipane,
sve što ti na pamet padne.
I čistač je s metlom bio,
rukom je svaki cvijet
dodirnuti htio.
Kad dodoh do cvijeta,
obuze me sjeta:
sve kao da je opet sivo -
cvijeće nije živo.
Ne okreće se suncu,
latice ko igle stoje,
mog prsta se ne boje
i lažne im boje.

Cvijeće ne plače,
niti se smije,
nikakve tajne ne krije,
zamamno uopće nije...

Sutradan,
za sunčanog dana,
zaputih se put livada.
Imao sam ondje grob za pticu
koja je na mom pločniku pala
baš kad je poletjela
da krikne suncu.
Ljudi su prolazili
i pticu gazili...
Mislili su: sitnica.
Ali to više nije bila ptica.
Stisnuo sam njena krila,
ptica je u grobu snila...
U nedjeljno jutro,
pticu je probudilo sunce,
cvijeće,
mravi,
trave.
Pčele oko groba sjele,
ni jesti nisu htjele.
A ptica klikne
u začaranom letu:
- Odmorit ću se
na najljepšem cvijetu!

Don Luka Depolo

Stranica s osmijehom

KONAČNO

Otvorio neki čovjek vrata kupea u vlaku i kaže:

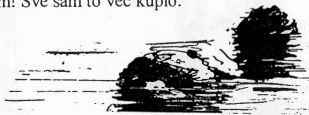
- "Nadam se da sam vas konačno pronašao. Je li ovo prvi razred?"
- "Da, da!" - odgovoriše putnici.
- "Dakle, ja sam vaš novi učitelj!"

NA GRANICI

Carinik: "Tehničku robu, kavu, viski, cigarete, oružje...?"

Ante: "Hvala vam! Sve sam to već kupio."

TOČNO

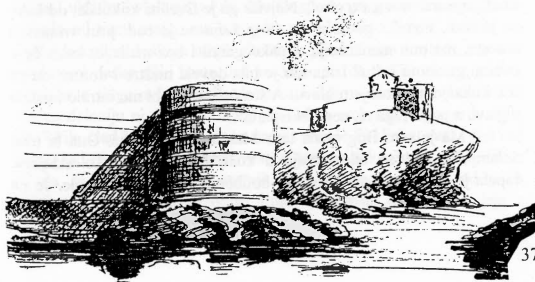
- "Što čovjek mora činiti da dođe u nebo?" pita vjeroučitelj djecu.
- "Mora najprije umrijeti!" odgovori mala Neda.

AFORIZMI

- * Zaista, bude li netko za stotinjak godina prelistavao dokumente ovog doba, kako će malo u njima naći ljudske stvarnosti. (Antun Šoljan)
- * Budi nalik na morski rt kojega neprestano udaraju valovi, a on i dalje ostaje čvrst. (Marko Aurelije)
- * Vedar čovjek je gospodar svoje duše. (William Shakespeare)
- * Tko bližnjega sudi, može se prevariti. Tko bližnjemu oprašta, ne vara se nikada. (Henri Wallon)
- * Kada učitelj može biti samostalan i raditi po svom iskustvu i savjesti, onda se istom vidi koliko vrijedi. (Stjepan Radić)
- * Ima više načina da se širi svjetlo: postati uljanica ili biti zrcalo koje samo odsjeva to svjetlo. (Ljudevit Maračić)

ISKRE

- * Zvona sasvim drugačije zvone kad nam prijatelj umre.
- * Ima pjesama koje traju i ljudi koje ne zaboravljamo.
- * Srce nam mogu slomiti samo oni koje volimo.
- * Imamo samo ono što možemo dati jedan drugome.
- * Sve što zadržavamo za sebe, dijeli nas od drugih.
- * Prijateljstvo je kao staklo: kad se razbije, više se ne može sastaviti.
- * Prijatelja kori kad ste sami, a hvali ga javno.
- * Sreća stvara prijatelje, a nesreća ih provjerava.

Gaspar Lujo

Zagunga je ovu kuću najveći crni taramot do sad, a bilo ih je puno. Umrila nam je Irma, ona grande i vera gospoda. A ko će je zaminit i vodit imanje i posle? Da imanje? ...ono što je ostalo, jer su ovu kuću operušali zla čejad raznih kolurih, što su došli iz divjih strana sa zlim vrimenima.

A Irma, udovica stimanega gospara kapitana pok. Karla, onako pametna i proviženta, znala je izahodit na kraj s nevojama. Sve kapitani s jedne i druge bande, od pradiidova, pa se je nakupilo dobra i na moru i na kopnu.

A Evelina je ostarila ima i doba, i ni više ni mogla nadgledat i baščinu i velu kuću. Sve držat na oku rabota li se kako triba. Od puste vele žalosti za Irmom, Evelina je zasonanbulala i ka da ni bila od ovega svita. Stavili su je u karocetu i cilo lito je tako stala pod koštilom. Parala je stara lujka, koju su miši priskakali na sufitu.

Više od Irmine pance, dostrigala ju je briga, kako će sad pusto i žalosno naš gopar Lujo. Naš dobri, skladni i fini, delikani Luidi, njezina "suzica u oku". Najviše ga je Evelina kokulala, od kako se je rodi, ima 35 godišća. A dragi Lujo se je rodi prin vrmena i naresta, ma pun mankancija. Onako gentil i bez malicije, kako će u ovomu grezemu svitu? Irma mu je bila dovela meštre i doture, da ga uče i ulivaju mu znanje u glavu. A što ćeš, što go bi mu intralo i ostalo u glavi, a puno tega ni, nego bi isparilo.

Ma je sam Bog posla tetu Marijanu iz Firenze. Ona bi uvik dolampala, kad su bile nevoje u kući. Marijana, onako inžejoza, čapala je fabrikanta od čikolatih, bonbonih i druge gulozarije. Je un

pikoleto, ma gopar i un vero rikone. I Marijana je ostarila, ma još prezenca, neka cota, a ima šćap sa glavom od maške, sve od srebra. Govorili su, kad si bogat, da i cotaš bogato. A to jon je bilo od tumbulavanja s autom, a što ćeš, kad je vozila ka da je vrazi slide. I lipo je pametna Marijana vidila koja ura kuri, a kurila je grubo, jer se je Lujo u postěji pokri po glavi, niti ji, niti pije, nego bauče i plače za Mame.

Posli sprovoda pok. Irme, a sprovod, ka da je umrila krajica. Marijana je podilila direcciju, čapala je bidnega Luida i povelu ga u Firencu, da se rekupera i oživi, jer ga je onako delikana žalost mogla dostrigat. E ma jedva je pasalo pet miseci u Firenci, a Luidi je zaludi, da će doma i doma. Falila mu je Evelinica, a u suzama je ispovidi teti Marijani, da je zajubjen u Filu. A da mu je Ive puno drag i da mu jaderno puno fali. I što je mogla bidna tetu Marijana, nego spremi valiže i parčiji. Što je mogla bidna Marijana, a volila je puno Luja, onakav kakav je kapricjozan, subitan, delikan i predježiv, da ne bi pa u deprešjun, partili su na prišu.

A kad se je Lujo iskrca na rivi, svit se je prisneni od čuda, ma nisi ga moga pripoznat, kako se je polipi i kako ga je Marijana ašestala. A obučen propjo ka un prinčipe. Još je cota, ma puno manje, jer je ima na postolu, na kračoj nozi veli tak. A i da manje tepa, jer mu je teta Marijana našla profeshura, koji ga je odvika od velega tepanja. Je rešetali su, da još drži glavu više na jednu bandu. A što ćeš, taka su naša čejad. Ma sve je to još moglo stat, da ni isparala novitad, da bome Luidi ženi vlahinjicu Filu. Ma Gospe moja, govorili su, ma je da je Lujo od mankancija, ma bogat ka grof, od fine fameje, a Fila, ma vlaška kuculina došla je u njih služit. Je po duši lipa i mlada, ma kad progovori vlaške riči i basta. Još su dodavali, da je Fila i Ive u jubavi, a i pašu, e slugu, a i vlaharija. Insoma Luidi ni razumi zle čakule i ni zna za deloziju ni maliciju. Njegovo dobro srce mu je govorilo Fila, Fila i Fila. Sad kad je Lujo doša doma, vozi je Evelinicu svaki dan sad tamo, sad ovamo priko cilega velega žardina u karoceti. A Evelinica ka da se je probudila iz mrtvih. Ma zarumenila se je od velih komfortih, što jon ih je dobri Lujdi paričava. Ala tučeno jaje s

prošekom, ala tučeno jaje s mlikom, ala tučeno jaje i izmišano s juhom i pravom crnom kafom. Ala mlika ovi čas povidano i dobrega vina, ala suhe smokve u medu, ala suhe smokve i mindoli samliveni i pitaj svoju dragu Evelinicu. Lujo u svom dobrom srcu ima ljubavi više nego stotine drugih. Ma najviše se je Evelinica rekuperala od sriće, jer opet vidi Luja. Počela je opet kapirat i razgovarat s Luidom, malo po malo i s drugima. I misto da parti u čimatorij, lipo, lipo je oživila.

Zatresa se je jopet veli taramot i isparala vela mina, kad je don Jere reka isprid olatora proluncije, sad se je vidilo da to ni čakula, nego vera istina o vinčanju Luja i File.

Takve svaće ni bilo ni prin ni posli do dajih konfinih. Marijana je naručila sebi za vinčanje un grande kapelo šesta aeroplana, a kolura verde speranza, isto tako i vešt, ultima moda.

A kako je teta Marijana uvijek volila grandecu i vele špetakule, a i htla je ukazat, kako je ova kuća bila uvijek gosparska i bit će. E pa je lipo naručila da jon donesu iz Firenze dvadeset bilih bilcatih bičikleta. Kumovi, kume i svi glavni lipi i mladi, svi su bili na bičikletama put crikve. I Luidi, File i Ive. A vinčanicu Filomene su šavte digle na žicu, da ne bi svratala, jer još ni bidna znala dobro vozit. A vešta iz Firenze sva od mirlića i perlica. Bila je lipo vedrina, a more na burin, ma bi bi reka, da je File sunce žarko, sva od zvizdica i perlica, ma ka andjel nebeski. A čejadi ka da je najveći grad. A mužikanata pedeset, ma sve meštri iz Dubrovnika. Da je daja svojta došla iz svita priko mora, a to su najviše bile proposte Marijane, jer je rikona, a uvijek je volila grandecu i bila vicioza. Žardin pun svita, sve gospode i gopari, a sve uređeno kome un paradizo, a tratamena za stotine čejadi i tako tri dana. A svit je govori e soldi, soldi kako mogu činit mirakule. A Lujo je bi doni iz Firenze dva bila bilcata kučka, nike fine race s dlakom sve na onde. Pa je obuka kučkima robu iz Firenze, propjo za kučke, ultima moda. A roba merličana, a na vrh glave svezani fijkoi od perlica. Da se je don Jure jidi, da deboto ni hoti doć na feštu i tratamente. Da je reka neka maknu beštije od trpeze, ako hoću da im on dojde. Da je to sve vela oholarija i obist. Da bi bilo boje da su dali štogo za siromahe. A teta Marijana se je jadno najidila

i infotala i bidnemu don Jeretu spjegala, da je on vilan i da njoj neće niko prikomandavat. Da ona u Firenci daje za potrebite, a da je ova kuća uvijek davala od pradiđova još.

Pasali su miseci od vinčanja, a niki su kontali da se ni nabrojilo devet. Ma insoma gopar Lujo i gospođa Fila dobili su lipega malega sina. Posli godine dana došla je i lipo divojčica, lipo ka andjel. A Lujo ih je sav beat karoca po žardinu i piva u falsetu mucajući, sav sritan i prisritan. Evelina je na dane bila malo na špuntin, pa je u te dane virovala, da Luidi karoca prave Božje andjelčice. Lujo je učini velu kariolicu, a pomoga mu je Ive, a stari Toni marangun im je dava direcjuni. Ive je kariolicu opitura u verde kolur, a gopar Lujo je po njoj napenga leptiriće i cvite.

A jedan meštar im je stavi na kariolicu motorin, a drugi meštar velu trumbetu. I tako je prisritni gopar Lujo vozi svoju dičicu, trumbetavajući po velem žardinu. A zle čakule su govorile, da je lud i izaltan i da su dica Ivetova. Johi zlega svita. Gospar Lujo je bi najboji pape, a njegova sritna dičica su uživali u špetakulima, svaki dan novima. A bože moj lipe li dice, sve na gospođu Filu, ma dvi jabuke rumene iz Salamona vrtla. Ja mislim, da je gosparu Luji Bog da sriću, jer je bi dobrega srca i svakoga je dobro hoti.

A prijateljica mi je pisala iz Australije o toj "pantomini", da su joj pisali iz Nove Zelande. Ma koja "pantomina", ubila ih. Ma, Bože moj, naši di pojdu da pojdu, isto čakulaju ka i ovamo kad su bili. A mogli su lipo stat ode, a ne činit toliku largecu od putih.

Ana Fistanić

Naši umjetnici

FRANO CEBALO

Rođen je u Žrnovu 4. svibnja 1957. g. Pedagošku akademiju je završio u Splitu i radi kao likovni pedagog u Smokvici i Blatu. Slikarstvom se bavi od srednjoškolskih dana.

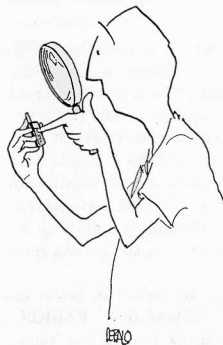
Izlagao je prve radove na Splitskom omladinskom salonu 1976. g. Osim toga izlagao je samostalno ili skupno u Dubrovniku, Čakovcu, Veloj Luci, Blatu, Orebiću, Korčuli, Žrnovu...

Jednom prigodom je prof. Tonči Padovan M. o njegovim radovima napisao: "Svoj život slika započinje duboko u nutrini sikara, a nastaje kada motiv i poruka nadvladaju autorovu podsvijest i postanu nagon za stvaranjem i sticanjem poruke. Slike u kojima je proživljen svaki pokret kista i nijanse, od kojih su neke samo na danjem svjetlu vidljive, svaka je samostalna priča i živi sama za sebe. Povezuje ih duša i ruka autora koja ih je stvarala, ne da bi nastao ciklus portreta, već da bi odgovorio svojom osobnošću na izazov motiva.

Zašto ovo ističem? Zato, jer izloženi portreti nisu nastali narudžbom, već su izraz odnosa autora i modela, kao i okruženja i

vremena u kojem je motiv izabrao autora. Doslovno izabrao, jer Frano ne slika da bi dokazao da je vješt slikar ili pak dokazao da je ovladao slikarskom tehnikom, već da bi nam kistom, uljem na platnu, ispričao priču."

Frano Cebalo se istovremeno bavi i karikaturom. Objavio je prvu karikaturu u tjedniku Studio - Zagreb 1978. g. U Pometu, humorističkom prilogu tjednika Slobodna Dalmacija, godinama je objavljivao radove. Od 2000. godine član je Hrvatskog društva karikaturista i od tada se više posvećuje karikaturi. Učestvuje na međunarodnim festivalima karikature, a radovi mu se mogu vidjeti i na Internetu (www.hdk.hr/opengallery).

O njegovom radu je Zoran Zeljko, kritičar i naš poznati karikaturista, napisao: "Radovi Frana Cebala ne samo da očituju nadarenog stvaraoca, već su, od početka pojavljivanja u tisku, bremeniti karikaturnom zrelošću slikovitog i sadržajnog izraza. Bez napornog traženja svojstvenosti, već na startu je njegovo misaono-emocionalno doživljavanje stvarnosti pokazano najsretnijim crtačkim oblikovanjem. Stilizirana pročišćenost crteža nije norma koju on slijedi, već spontani govor, koji u potpunosti odgovara njegovoj kreativnoj prirodi, tj. osjetljivosti."

Tiho, samozatajno, a tako snažno i toplo.

Abel Brčić

Nekrolog

20. prosinca 2001. g. u sedamdeset sedmoj godini života umro je u Domu umirovljenika u Korčuli **IVICA KAČIĆ**. Rođen je u Carigaradu, a poslije mu se obitelj doselila u Korčulu. Bio je vrstan brodograđevni radnik, posve miran i staložen.

Kao veliki prijatelj Dominikanaca, posebno o. Randa, rado je posjećivao oba samostana. Nerijetko ga se moglo vidjeti kako s novinama pod rukom ulazi u jedan ili drugi samostan, a svoj ulov ribe, pa i onaj najmanji, dijelio je s drugima. Pokopan je u grobnicu braće Rokovaca na groblju sv. Luke. Bila mu laka ova korčulanska zemlja i počivao u miru.

12. travnja 2002. g. u dubrovačkoj bolnici je, nakon kraće bolesti, preminula s ovog svijeta **MIHALJKA FABRIS r. CEREZIN**, u osamdeset trećoj godini života. Rođena je u Vignju, a život je samozatajno i posvećena obitelji provela u Dubrovniku. Na groblju sv. Luke su je ispratili njezini najbliži, rodbina i prijatelji, gdje je i pokopana u obiteljsku grobnicu. Počivala u miru.

2. svibnja 2002. g. umro je u Gardi (Italija) u osamdeset devotoj godini života i četrdeset prvoj godini svećeništva **DON ROMANO GERICHIEVICH (Jeričević)**. Rođen je u Korčuli 1913. g. i nedugo zatim njegova se obitelj preselila u Zadar gdje je i stupio u sjemenište. Završivši studij teologije zaređen je za svećenika 1936. g. Ostao je raditi kao odgojitelj u sjemeništu u Zadru, a poslije majčine smrti odlučuje se za salezijanski red i prve zavjete polaže 1961. g. Tri godine poslije polaže i vječne zavjete. Obavljao je različite službe u salezijanskom redu i na različitim mjestima, a blago je preminuo u Gospodinu, kako je izvijestila Zajednica Salezijanaca iz Bardolina, u

“Villa Garda”, gdje je i proveo zadnje vrijeme svoje bolesti. Počivao u miru Božjemu.

29. svibnja 2002. g. u obiteljskom domu u Korčuli je, opremljen sakramentima utjehe, zamijenio ovaj svijet boljim **ANTUN PENJAK** u sedamdeset osmoj godini života. Našim mjerilima mjereno prerano je završio svoj vrlo plodni život. U svakom svom zanimanju i životnom pothvatu šjor Tonko je davao svega sebe, i tjelesno i duhovno, i zato rezultati nisu izostali. Za svoj predani rad više puta je na raznim područjima dobivao priznanja, a prošle godine ga je Gradsko vijeće grada Korčule nagradilo Nagradom za životno djelo. Ostalo je prazno njegovo mjesto u crkvi samostana sv. Nikole, ali će on ostati trajno prisutan u srcima mnogih koji su ga cijenili, poštovali i voljeli. Na vječni počinak u hladu čempresa groblja sv. Luke ispratili su ga njegovi najbliži, rodbina, prijatelji i mnogi drugi koje je zadužio svojim predanim radom. Počivao u miru Božjem.

5. srpnja 2002. g., nakon kratke i teške bolesti umro je u svom domu u Korčuli **PETAR PETRIC**. Nakon Drugog svjetskog rata se iz rodnog Cavtata doselio u Korčulu i tu je proveo svoj relativno mirni život. Kao službenik je radio na različitim poslovima, a jedan od najangaziranijih mu je bila služba u bivšem Domu umirovljenika. Ispraćen od obitelji, rodbine i prijatelja pokopan je u obiteljsku grobnicu na groblju sv. Luke. Počivao u miru.

IN MEMORIAM

DR. FRANJO KARD. KUARIĆ

“Veliko ime Katoličke Crkve u Hrvata i hrvatskoga naroda jer je svojim vjerničkim, svećeničkim i biskupskim služenjem bio simbol hrabroga otpora totalitarizmu, njegovanja ljudskoga i narodnoga dostojanstva te vjernosti Bogu, Crkvi i Svetome Ocu. Njegov život i djelovanje moglo bi se svesti upravo na trostruku uzajamno povezanu vjernost: Bogu, Crkvi te hrvatskome narodu “. (GK)

Iz ove trostruke vjernosti proizašao je iznimno bogati život, život koji je svojim sadržajem uvijek oplemenjivao. Mnogi su se kroz dugi niz godina njegovog svećeničkog i biskupskog djelovanja nadahnjivali i njegovom osobom i njegovim djelom. Mi smo u Korčuli imali iznimnu čast da nas je pok kard. Kuharić od 1983. g., kada je postao kardinalom, više puta i u različitim prigodama posjetio.

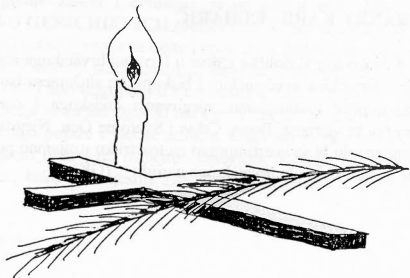
Nakon proslave sv. Vlaha u Dubrovniku, kada je predvodio misu i procesiju, **6. veljače 1984. g.** je s pok. dubrovačkim biskupom o. Severinom Pernekom posjetio ss. Dominikanke u samostanu Andela Čuvara u Korčuli. Održao je samo nagovor u kapeli i kratko se zadržao sa sestrama u razgovoru.

Njegov prvi službeni posjet Korčuli bio je prigodom završnog slavlja Svete jubilarne godine **8. travnja 1984. g.** U zajedništvu s splitskim nadbiskupom dr. Franom Franićem i dubrovačkim biskupom o. Severinom Pernekom predvodio je misu u kojoj su sudjelovale sve župe korčulanskog dekanata.

Svečanosti u povodu svetkovine sv. Todora kard. Franjo Kuharić je predvodio **29. srpnja 1993.**, a također i **1998. g.** Njegov iznenadni dolazak u Korčulu bio je **13. kolovoza 1998. g.**, kada je, zajedno s našim biskupom o. Želimirom Puljićem, vodio sprovodne obrede pok. don Luki Depolo.

"Kardinal Kuharić bio je od Boga poslan u sasvim određene povijesne okolnosti i on je u tim okolnostima vjerno ispunio svoje poslanje na ponos Crkvi i na ponos svome hrvatskome narodu." (GK)

Hvala mu i u ime vjernika Korčule. Počivao u miru!

Tvoja riječ

Iznesi hrabro riječ svoga srca
što već dugo čeka da se rodi,
onu istinitu, pravu i samo tvoju,
riječ jedinstvenu što pjeva o slobodi.

Ta riječ je tvoje blago,
dio tebe i svih tvojih snova,
tvoja radost, ponos, a i snaga
što otkriva uvijek jutra nova.

Pošalji je daleko u beskraj,
uputi je stazama svemira,
samo tako ona će postati
blagovjesnicom vječnoga mira.

Mar

Handwritten signature or initials.

Na tablnu

Počelo je lito, sve je oživilo, firmale su rabote po Plokati. Oživili su štekati i napendili se lumbrelini. Od avuta se tuka čuvat, da nas nebi koji smeči. Na tablnu nima nikoga i mi gremo učinit dir po gradu i godit konfužjun od furešti iz velikega vapura, što je svurga u konalu.

Pasajemo blizu bekarije od Carevića. Štekat što je isprid butige od Grčine pun je svita, a za jednin stolon sedu dva čovika. Rastrli su prid sobon foj krozvidne karte su fetama od pršuta. Svaki u ruci ima po struce kruha što je rasičena popola, i u nju stivaju one fete na tanko rizane. Počeli su jist i činu fintu da nas ne vidu.

Garzun iz kafeterije nosi gvantjeru i na njon dva žmula. U jednemu je bevanda od bilega vina, a u drugemu po litre točene bire. Stavje to prid onu dvojicu. Nisu ga ni pogledali.

Mi smo se voltali, gledamo u veltrinu od bikarije i činimo fintu kako da neznamo koje ćemo meso vazest, a da vero gledamo hi u caklo, kako u spekjo, di su uputili marendavat.

Iz kuće Radica izahodi jedan Mihovilac. Vidi se da je lega jutros kasno, jerbo mu smeta svitlost. Brzo se je vrati u kuću i jopeta izaša su crnima očalima i panama klobukon. I govori onon dvojici: "Prijatno vas dva, oli ste ogladnili?".....Ništa njanke riči mu nisu odgovorili, nego produžili mumat. On se ispira na pižul butige od Grčine i jednin okon miri onu dvojicu, a drugin kontrola trafik od svita.

Niza štradu od Buculina priši jedan Rokovac. Još gori kolo kuće od Ballarina, avista je onu dvojicu kako marendaju. Vidi se da

mu je priša, ima bit da je ura kanonika, pa je onako de pasado promrsi: "Eeee". Ništa mu nisu rekli, a on je prudente produži.

Sunce se uspelo na kuvertu kuće Marinović i počelo gladit stol di su ona dvojica. Svitlost pada na žmule i od nje je ona bira diventalna žuta, žuta kako cekin. Jedan od njih mrvu je pomaknu žmul u hlad da se nebi stopli i produži jist. Ispod kantuni od kruha izglašale su firse od pršuta bile i roza, kako da su čimbuli. Mi još uvijek gledamo u vetrinu, i čujemo gospoju što čini slatkarije, di govori: "Dobar van tek, nebi se ni javili vas dvojica ann. A dobro." Nisu jon odgovorili nego još uvijek segvento mumaju.

U butigu od Grčine prodavačica se drži za stumak. Odovamo se nemože doć kraju, je li štogod krivo večerala, oli se kida od smiha.

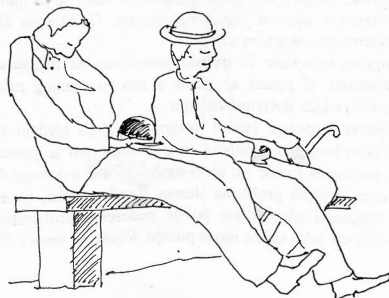
U niko doba od onamo iz Borka pomalo se dopoteza Gaštald. Oserva se od one dvojice, hoti je mudro proč i neobadat, ma.....

"Dobro, - fermajemo ga mi - ona tvoja dvojica cilo vrime mumaju i činu fintu da su sami na svitu."

On se pola u smihu afronta: "Taki smo van mi Sasvetani. Ka imamo posla ne obadamo nikoga."

"Imaš pravo. Zato i je na Veli Petak cili Grad vonja po bakalaru, a samo je iz vaše kuhinje do na Rampadu vonja žanbon."

VIT

Savjet liječnika

Neosporno je da na sazrijevanje osobnosti, uz gensko nasljeđivanje, igra ulogu okolina u kojoj dijete odrasta: obitelj, škola, drugovi, prijatelji i danas posebno sredstva modernog načina komuniciranja i informiranja.

Rekao bih: u prvom redu radi se o televiziji. Upravo radi njenog utjecaja na razvoj djeteta potrebno ju je znati razumno koristiti, jer može izazvati i velike štete.

Ne bi trebalo da djeca čitave sate provode uz televizore. Otuduju se na taj način od okoline, ne uspostavljajući s njom pravilan kontakt i zapravo se uče neradu i pasivnom prihvatanju od TV serviranih ideja i načina ponašanja. Gledajući crtiče u kojima se mačkama (Tom), miševima (Jerry) i drugim životinjama ništa ne događa, iako padaju s velikih visina ili se sasvim prignježeni odmah vraćaju u život, mogu djeca dobiti predodžbu kako se ni njima neće ništa zlo dogoditi, ako se jednako ponašaju. Opisani su slučajevi tragične zabune upravo u tom smislu.

Program televizije bi trebalo promatrati sa najmanje četiri metra udaljenosti. U praksi se gleda s mnogo manjeg rastojanja, osjećuje se vid i izlaže štetnom zračenju.

Posebno je pitanje izbora programa. Djeca gledaju sve bez kontrole i potrebnog tumačenja, a mnogo toga, što je ponuđeno u programu, propagira nasilje i u djeci može stvoriti uvjerenje da je to put rješavanja životnih problema. James Bond, recimo, rješava sve probleme snagom i silom. Sam pobije pedesetak protivnika, a on ostaje neozlijeđen, iako svi na njega pucaju. Dijete ne shvaća da se od

životne realnosti zapravo bježi u neku iluzionističku, rekao bih lažno moralizirajuću fantastiku.

Stoga bih podsjetio da treba voditi računa o vremenu provedenom pred televizijskim ekranom, a osobito o izboru programa i pravilnom tumačenju djeci. I ne zaboravimo da televizor ima i gumb za gašenje. Da se razumijemo: nisam protiv televizije, ali je treba znati razumno koristiti.

Siguran sam da je za tjelesni razvoj djeteta, a pogotovo za njegovo psihičko i duševno sazrijevanje, daleko bolje koristiti vrijeme za šport. Pogotovo je to važno za stjecanje radnih navika već od najranijeg djetinjstva. A u obiteljima oba roditelja trebaju biti više uz djecu kako bi zajednički sudjelovali u njihovom odrastanju.

Dr Lovro Steka

Sadržaj

Riječ Vama.....	2
Likovni prikazi sv. Todora u Korčuli.....	4
Sveci u likovnoj umjetnosti.....	8
Riznička numizmatika.....	12
Karitativna zaklada don Luka Depolo.....	16
Liturgijska kronika.....	17
Korčulanski statut.....	23
Lanternu mladima.....	26
Kronika događaja.....	29
Krštenja.....	32
Nada.....	33
Don Luka među nama.....	34
Stranica s osmijehom.....	36
Gospar Lujo.....	38
Naši umjetnici.....	42
Nekrolog.....	44
Tvoja riječ.....	47
Na tablnu.....	48
Savjet liječnika.....	50
Sadržaj.....	52

ILUSTRACIJE: Hrvoje Kapelina i De Franko (Frano Depolo)

Int. adresa: http://www.korcula.net/grad/lanterna/lanterna_br17.htm

Broj:

Naslovna strana:
PANORAMA KORČULE

IZDAVAČ: *Župni ured, 20260 KORČULA, Trg sv. Marka*

UREĐUJE I ODGOVARA: *Don Marko Stanić*

UREDNIŠTVO: *Korčula, Trg sv. Marka*

Izlazi povremeno

NASLOVNA STRANA: *Neven Fazinić*